

**Туризм і рекреація в Україні
у воєнний та повоєнний час:
збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

м. Полтава 2024 р.

**УДК 338.48(477)(082)
Т87**

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 17.06.2024 р.).

Редакційна колегія

- **Безкровний Олександр Валентинович**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Шостя Анатолій Михайлович**, д. с.-г. н., старший науковий співробітник, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, професор кафедри технології виробництва продукції тваринництва Полтавського державного аграрного університету;
- **Шевчук Сергій Миколайович**, д. геогр. н., професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва Петро Григорович**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Шуканова Анжела Анатоліївна**, к. п. н., доцент завідувач кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
- **Каролоп Олена Олександрівна**, к. п. н., доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;
- **Городянська Лариса Володимирівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу Київського національного університету технологій та дизайну;
- **Бражник Людмила Василівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 28 червня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. 196 с.

До збірника матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час» ввійшли результати теоретичних та прикладних досліджень викликів, що стоять перед туристичною сферою України, та перспектив її розвитку у повоєнний час.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

ЗМІСТ

с.

Безкровний Олександр, Дорошенко Ольга ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ДЛЯ УКРАЇНИ.....	8
Бурмінова Мілана САНАЦІЯ СУБ'ЄКТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ	14
Городянська Лариса, Войцеховська Вероніка ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПІДПРИЄМСТВІ «HOLIDAY INN KYIV».....	18
Городянська Лариса МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ.....	22
Городянська Лариса, Харченко Владислава МАРКЕТИНГОВА ПОЛІТИКА ГОТЕЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ В УКРАЇНІ	27
Дегтярьова Дарія, Сальнікова Марина, Пилипенко Катерина КУЛЬТУРА ДИПЛОМАТІЇ ТА ЇЇ ВАЖЛИВІСТЬ ПРИ СТВОРЕННІ БІЗНЕС- ПАРТНЕРСТВА В ТУРИЗМІ.....	33
Дроботя Яна, Краснікова Оксана, Атрошенко Владислав ДИДЖИТАЛІЗОВАНЕ БАНКІВНИЦТВО: ПЕРЕВАГИ ПІД ЧАС ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ	35
Єгорова Олена, Дорогань-Писаренко Людмила СОЦІОЛОГІЧНИЙ ТА СТАТИСТИЧНИЙ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕНЬ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	39
Зоря Олексій, Зоря Світлана, Мауер Діана РЕГІОНАЛЬНІ ВИСТАВКИ І ЯРМАРКИ ЯК МЕХАНІЗМ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У КРАФТОВЕ ВИРОБНИЦТВО ..	43

Канцедал Наталя, Лега Ольга, Ліпський Роман БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ ЯК ОСНОВНА ПЕРЕДУМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ЛОКАЛЬНИХ ТУРИСТИЧНИХ СТАРТАПІВ: ПОНЯТТЯ ТА ОБЛІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ.....	46
Каптюх Анна, Єгорова Олена СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ.....	51
Каролоп Олена, Бикадорова Наталя КУЛІНАРНА ДИПЛОМАТІЯ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	54
Князь Олександр ЯРМАРКОВИЙ РУХ В УКРАЇНІ: КУЛЬТУРНА ПРАКТИКА	58
Колотюк Вікторія ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ: ФОРМУВАННЯ БРЕНДИНГУ ТА ІМІДЖУ	62
Копилець Євгеній ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ПОЛТАВЩИНИ: ДОСВІД ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА	67
Копиця Андрій ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	71
Косенко Софія МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	76
Косенко Олександра, Ткачова Надія, Перерва Петро ІСТОРІЯ ТА ТРАДИЦІЇ ЯРМАРКОВОГО РУХУ В УКРАЇНІ.....	81
Кулакова Софія ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БУЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	86
Лепетень Дар`я ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	91

Лопатюк Анастасія ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	96
Мацука Вікторія ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	101
Мирна Ольга, Першін Юрій БЕЗПЕЧНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗАКЛАДІВ ГОСТИННОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	105
Перерва Олександр ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	109
Романько Владислава ОРГАНІЗОВАНИЙ І НЕОРГАНІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ: ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ	114
Романько Владислава ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПОСЛУГ У СФЕРІ ТУРИЗМУ.....	118
Рудич Алла, Чіп Людмила ПОДІЄВИЙ (EVENT) ТУРИЗМ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРУКТУРА.....	123
Сарнавський Сергій, Єрмаков Вячеслав ГЕОГРАФІЯ ПЛЯЖНОГО ТА ВОДНОГО ТУРИЗМУ В МЕЖАХ ЛІВОБЕРЕЖЖЯ СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА	128
Тараненко Олександр, Мороз Артем, Семикоз Дмитро НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЙНИХ ЗАКЛАДІВ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	133
Тесленко Карина РОЗВИТОК ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ НА ПОЛТАВЩИНІ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	137

Ткачов Максим ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИЗМУ І ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	140
Тютюнник Юрій, Ковтун Любов АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ	145
Тютюнник Юрій, Удовиченко Ірина, Федорченко Лілія ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЙНИХ ЗАКЛАДІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	150
Усенко Світлана, Кузьменко Лариса АГРОТУРИЗМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	153
Федій Олександр, Вішнікіна Любов СУЧАСНІ ВИКЛИКИ НАДАННЯ АВІАЦІЙНИХ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ У СВІТІ	158
Чернишенко Олена РОЗВИТОК МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ВИТРАТ НА СТВОРЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПРОДУКТІВ	161
Шаповал Віктор ФОРМУВАННЯ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	166
Шевчук Сергій ТУРИСТИЧНЕ БРЕНДУВАННЯ УКРАЇНИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ПОСТВОЄННОЇ МОДЕЛІ	171
Шейко Юлія ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА СТІЙКИЙ РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНИХ СИСТЕМ	177

Шелудько Вікторія, Шостя Анатолій СУЧАСНІ ТРЕНДИ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	181
Шпак Вікторія СУЧАСНІ ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ІННОВАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ.....	184
Шуканова Анжела, Білан Наталія, Прокапало Андрій РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КУЛЬТУРНИХ ЗАПОВІДНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ДІКЗ «ПОЛЕ ПОЛТАВСЬКОЇ БИТВИ»)	188
Яремко Олег, Олійник Галина РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ	193

Городянська Лариса Володимирівна,
доцент, чл.-кор. АЕН України, канд. екон. наук
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

Повномасштабне вторгнення росії до України негативно вплинуло на вітчизняну індустрію гостинності. Багато готелів та інших об'єктів розміщення були зруйновані або пошкоджені. Потік туристів, які відвідували Україну, суттєво скоротився. Сучасний готельно-ресторанний бізнес потребує адаптації до вимог воєнного стану з урахуванням потреб у безпеці та вподобань клієнтів. Це потребує залучення нових технологій, оновлення якості туристичного продукту та застосування інноваційних підходів у професійній підготовці працівників сфери гостинності в Україні.

Метою дослідження є пошук можливостей залучення інноваційних технологій для підвищення ефективності ведення готельно-ресторанного бізнесу в Україні в умовах війни.

Інноваційні технології в сфері готельно-ресторанного бізнесу «охоплюють широкий спектр інструментів, спрямованих на поліпшення якості обслуговування, оптимізацію управління та залучення клієнтів» [1, с. 23].

Аналіз праць [1-2] показав, що можливості впровадження інноваційних технологій у готельно-ресторанному бізнесі потребують оцінки переваг та недоліків, а також визначення низки чинників, що впливають на якість обслуговування клієнтів і ступінь їх задоволення послугами гостинності.

Одним із напрямів залучення інноваційних технологій до організації господарської діяльності готельно-ресторанного бізнесу є цифровізація бізнес-процесів. Використання цифрових інструментів, серед яких інформаційні

технології, дозволяє оптимізувати процеси комунікації з клієнтами, зменшити ступінь навантаження на персонал і підвищити ефективність обслуговування гостей.

В сучасних умовах до перспективних напрямів можна віднести інноваційні технології у сфері готельно-ресторанного бізнесу [1, с. 23; 2; 3, с. 160-161].

Розглянемо декілька напрямів використання інноваційних технологій для підвищення ефективності ведення готельно-ресторанного бізнесу в Україні в сучасних умовах.

Використання інтелектуальних систем управління бронюванням і резервуванням дозволяє закладам розміщення та / або ресторанам оптимізувати використання власних ресурсів та прогнозувати попит на послуги.

Впровадження VR та AR технологій надасть можливість гостям віртуально оглянути номери готелю та / або меню ресторану, забронювати номер та / або замовити меню відповідно до власних вподобань та можливостей.

Використання дронів для доставки страв у номери готелів або на відкриті тераси ресторанів дозволяє скоротити час обслуговування гостей, забезпечити зручність, комфорт і неповторні враження під час відпочинку.

Впровадження інноваційних систем розпізнавання облич та біометричних технологій дозволяє підвищити безпеку готелів та ресторанів, а також персоналу та гостей.

Розвиток інтерактивних мультимедійних дисплеїв у ресторанах дозволяє гостям замовляти страви, наочно ознайомитися зі складом і калорійністю блюд, а також отримувати рекомендації щодо їх вибору.

Використання інноваційних систем контролю якості повітря та води дозволяє готелям та ресторанам забезпечити високі стандарти безпеки та комфорту для гостей.

Впровадження роботизованих систем кухонних процесів дозволяє підвищити продуктивність та якість приготування страв, а також зменшити

витрати на персонал. Використання блокчейн технологій у сфері готельного обслуговування може забезпечити високий рівень безпеки та конфіденційності під час процедури бронювання та оплати.

Розробка мобільних додатків для готелів і ресторанів дозволяють гостям здійснювати розрахунки, замовляти послуги у номери, а також отримувати персоналізовані пропозиції та рекомендації, що сприяють залученню клієнтів і підвищенню рівня їх задоволення.

Використання інноваційних систем аналізу даних та штучного інтелекту дозволяє готелям і ресторанам дослідити попит гостей, їхні уподобання та звички, що допомагає у підготовці персоналу й управлінні запасами.

Розробка спеціалізованих додатків і платформ для віртуального та дистанційного навчання персоналу готелів і ресторанів сприяє підвищенню професійної компетентності та якості обслуговування.

Застосування концепції інтернету речей (IoT) у готелях і ресторанах сприятиме посиленню контролю під час затримки та розподілу енергії, що дозволяє оперативно підключити холодильники, кондиціонери та інші об'єкти, зменшити витрати та підвищити енергоефективність в умовах війни.

Розробка власних онлайн-платформ для бронювання та продажу послуг дозволяє готелям і ресторанам знизити комісійні витрати й посилити контроль над процесом бронювання.

Використання інноваційних систем відновлення й переробки відходів у готелях і ресторанах сприятиме зниженню екологічного впливу та підвищенню сталості бізнесу.

В умовах війни виникла нагальна потреба пошуку можливостей застосування штучного інтелекту в сфері ресторанного бізнесу. Використання систем штучного інтелекту, які базуються на взаємодії між клієнтами та послугами, може забезпечити ефективну роботу веб-сайтів доставки їжі та оптимізувати інші господарські процеси. Це дозволить оперативно формувати

замовлення для клієнтів з урахуванням їх уподобань, автоматизувати підбір страв та додаткових послуг, що підвищить ефективність роботи ресторану. Новим закладам це надасть можливість адаптуватися на ринку ресторанних послуг завдяки оптимізації асортименту закладу, формуванню меню та вигідних пропозицій для клієнтів.

Впровадження інноваційних технологій у сферу готельно-ресторанного бізнесу дозволить покращити якість обслуговування, оптимізувати виробничі процеси та забезпечити сталий розвиток підприємства. Використання автоматизованих систем, віртуальної реальності, штучного інтелекту та інших інноваційних технологій сприятиме не лише підвищенню результативності готельно-ресторанного бізнесу, а й забезпеченню незабутніх вражень для клієнтів. Разом з цим, важливо враховувати виклики, такі як безпека даних та гостей, екологічна стійкість та інші чинники, щоб максимально використовувати переваги інновацій і забезпечити успішну діяльність підприємства сфери гостинності в умовах війни.

Отже, інноваційні технології є надзвичайно важливими для пошуку шляхів підвищення конкурентоспроможності та ефективності діяльності готелів і ресторанів в Україні в сучасних умовах. Враховуючи, що до повномасштабного вторгнення Україна мала багату культурну спадщину, мальовничі пейзажі, гостинних людей та доступні ціни, перспективою подальших досліджень є оцінка потенціалу вітчизняної індустрії рекреації й гостинності в умовах війни та визначення пріоритетних туристичних маршрутів для привертання уваги європейських туристів.

Список використаних джерел

1. Вдовічена О. Г., Паламарек К. В. Роль світових інноваційних технологій у розвитку готельно-ресторанного бізнесу. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2022. № 2 (12). С. 22-27.

2. Лисюк Т. В., Терещук О. С., Пасічник М. П. Інноваційні технології у готельно-ресторанному господарстві. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1450/1395> (дата звернення: 05.06.2024).

3. Городянська Л. В. Інноваційні процеси в туристичному бізнесі. Трансформації особистості, суспільства та ринку праці: виклики майбутнього та вплив на освіту : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 20-22 верес. 2023 р. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 160-161. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/25169>(дата звернення: 05.06.2024).

*Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час: збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції (Полтава, 28 червня 2024 р.)*

Туризм і рекреація в Україні
у воєнний та повоєнний час:
матеріали Всеукраїнської науково-
практичної конференції
(м. Полтава, ПДАУ, 28 червня 2024 р.)

Підп. до друку 17.06.2024. Формат 60x90 1/16.
Ум. друк. арк. 7,6.